

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2010. május 14.

**KÖZGAZDASÁGI
ALAPISMERETEK
(ÜZLETI GAZDASÁGTAN)**

**KÖZÉPSZINTŰ ÍRÁSBELI
ÉRETTSÉGI VIZSGA**

**JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI
ÚTMUTATÓ**

**OKTATÁSI ÉS KULTURÁLIS
MINISZTERIUM**

Fontos tudnivalók

A javítási-értékelési útmutatóban feltüntetett válaszokra kizárólag a megadott pontszámok adhatók.

A megadott pontszámok további bontása csak ott lehetséges, ahol erre külön utalás van. Az így kialakult pontszámok csak egész pontok lehetnek.

Választást, rövid választ igénylő feladatok

1. feladat

8 pont

Végezze el az összehasonlítást a táblázat alatti felsorolásból a tulajdonságok megfelelő cellába való beírásával!

Megkülönböztető ismérvek	Értékesítési koncepció	Marketingkoncepció
Vevőorientáció	Nem a vevő, hanem az eladandó termék van a középpontban.	A vevő szükséglete a meghatározó.
Kiindulópont	A meglévő terméket próbálják eladni mindenáron.	A piac igényeiből indul ki, azt termel, amit el lehet adni.
Eszköz	Agresszív reklám, rámenős értékesítés.	A fogyasztói szükséglet kielégítése érdekében összehangolja a marketing-feladatokat.
A koncepció célja	Profit költségsökkentés és értékesítési volumen növelésén keresztül.	Profit hosszú távon, a fogyasztói igények kielégítésével.

8 x 1 = 8 pont

2. feladat

6 pont

a) Kapcsolja össze a fogalom nevét a hozzá tartozó leírással!

Hasznosság ————— Az adott szükséglet kielégítésére felkínált termékek közül a legtöbb előnyt nyújtja.

Érték ————— A termék mennyire képes kielégíteni a fogyasztó szükségleteit.

Elégedettség ————— A termék megfelel a vevő elvárásainak.

3 x 1 = 3 pont

b) Válasszon ki a következő felsorolásból 3 makrokörnyezeti elemet aláhúzással!

(Háromnál több aláhúzás esetén a rossz megoldás pontlevonással jár!)

Demográfiai környezet; Marketing tanácsadók; Jogszabályok; Fogyasztók;
Márka - versenytársak; Természeti erőforrások; Piaci közvetítők; Pénzügyi szolgáltatók

3 x 1 = 3 pont

Rossz megoldás esetén pontlevonás maximum 0 pontig történjen!

3. feladat

7 pont

Írja a következő beszámolósorok mellé, hogy a Mérleg vagy az Eredménykimutatás sorai! (A Mérleg esetén nevezze meg a főcsoportot, csoportot, az Eredménykimutatás esetén az eredménykategóriát, ahová a sor tartozik!)

Sor megnevezése	Mérleg főcsoport, csoport	Eredménykimutatás eredménykategória
Forgatási célú értékpapír	Forgóeszköz Értékpapírok	----
Értékesítés nettó árbevétele	----	Üzemi (üzleti) eredmény
Saját termelésű készletek állományváltozása	----	Üzemi (üzleti) eredmény
Pénzügyi műveletek eredménye	----	Szokásos vállalkozási eredmény*
Jegyzett, de be nem fizetett tőke	Saját tőke	----
Mérleg szerinti eredmény	Saját tőke	Mérleg szerinti eredmény *

7 x 1 = 7 pont

* Önálló eredménykategória megjelölés is elfogadható!

4. feladat

7 pont

a) Tegye időrendbe a könyvelés feladatait!

gazdasági események könyvelése idősorosan és számlasorosan; zárás; ellenőrzés; beszámolóképzés

1. nyitás
2. **gazdasági események könyvelése idősorosan és számlasorosan**
3. **ellenőrzés**
4. **zárás**
5. **beszámolóképzés**

Két helyes besorolás 1 pont, négy helyes besorolás 2 pont.

b) Sorolja be a következő teendőket a fenti tevékenységekhez a könyvelési feladat sorszámanak beírásával!

3. Főkönyvi kivonat készítése.
2. Bizonylatok kontírozása.
1. Eszközszámlák T oldalára tételfeljegyzés a 491. ellenszámlával szemben .
4. Főkönyvi számlaegyenleg átvezetése a 493. Adózott eredmény elszámolása számlára.
5. Mérleg + Eredménykimutatás + Kiegészítő melléklet készítése.

5 x 1 = 5 pont

(A pont megadható a helyes tevékenységhez besorolás esetén, függetlenül a lépések sorrendjére adott pontoktól!)

5. feladat

5 pont

Nevezze meg a következő tartalmú bizonylatokat!

- Munkavállalóktól tartozás fejében, adott havi bérfizetéskor levonandó összegek jegyzéke

Bizonylat megnevezése: **Levonási jegyzék**

- Időszaki vagyonsvltozások alpbizonylatokból összesítéssel nyert adatai

Bizonylat megnevezése: **Feladás a vagyonsvltozásról**

(Csak a Feladás kifejezés is elfogadható!)

- Beszerzés külső bizonylata, a vásárlás általános forgalmi adóval növelt, megfizetendő összegével

Bizonylat megnevezése: **Szállítói számla**

(Csak Számla vagy a Beszerzési számla kifejezések is elfogadhatók!)

- Nap végén a pénztárban történt állományvltozások összegzése

Bizonylat megnevezése: **Napi pénztári jelentés**

- A vállalkozás megbízása számlavezető bankjának a bankszámla terhére történő számlapénzfizetés teljesítésére

Bizonylat megnevezése: **Átutalási megbízás**

5 x 1 = 5 pont

6. feladat

5 pont

a) Fogalmazza meg az Átutalás és a Beszedési megbízás fizetési módok közötti alapvető különbséget!

Az Átutalás fizetési mód esetén a vevő, míg Beszedési megbízás esetén az eladó kezdeményezi a fizetést.

2 pont

b) Nevezze meg a Beszedési megbízás fizetési mód két formáját! Tegyen közöttük különbséget!

Azonnali és határidős beszedési megbízás. A határidős beszedési megbízás esetén az adós a fizetés teljesítése előtt kifogást emelhet a fizetés teljesítése ellen.

1 + 1 + 1 = 3 pont

7. feladat

4 pont

a) Nevezze meg az alábbi statisztikai sor fajtáját és keletkezési módját!

Értékesített havi festékmennyiség színek szerint

Színek	kg
Piros	102
Kék	184
Sárga	89
Lila	111
Összesen	486

Statisztikai sor:minőségi, csoportosítással keletkezett..... 1 + 1 pont

b) Jelölje ki a kék festék értékesítési arányának kiszámítási módját!
Nevezze meg az alkalmazott mutatószámot is!

.....184/486,megoszlási viszonyszám..... 1 + 1 pont

A kiküldött, nyomtatott feladatlapon szerepelt „Összesen 485” adattal felírt jó megoldást is el kell fogadni.

8. feladat

2 pont

Válassza ki bekeretezéssel a következő összesítettérték-mutatók segítségével felírt hányadosok közül az árváltozás indexét!

Tárgyévi értékesítés folyóáron

Tárgyévi értékesítés bázis áron

Tárgyévi értékesítés folyóáron

Tárgyévi értékesítés bázis áron

Tárgyévi értékesítés bázis áron

Bázisévi értékesítés bázis áron

9. feladat

6 pont

a) Sorolja fel egy adóbevallás alapvető információtartalmát 5 pontba csoportosítva!

- adóalany azonosító adatai
- adóalap
- adómentességek
- az adó mértéke és összege (csak adóösszeg is elfogadható)
- kedvezmények

5 x 1 = 5 pont

b) Mi a megjelenési formája az adóztatásra vonatkozó legmagasabb szintű jogszabálynak?

...törvény...

1 pont

Számítást, bizonylatkitöltést, könyvviteli tételszerkesztést igénylő feladatok

1. feladat

10 pont

Válassza ki az alábbi információkból és írja a táblázat megfelelő oszlopaiba a raktári belső bizonylatokon rögzített információkat! A táblázat kitöltésekor a bizonylatok szerepe és a kitöltés helye szerint gondolja át a feladatot, mintha a bizonylatokon rögzítené az információkat!

Vállalkozásunk vásárolt 2009. szeptember 23-án a Műanyag Kft. Budapest által kiállított számla alapján 820 Ft + 25% általános forgalmi adóval növelt értéken 650 kg anyagot, amely még aznap megérkezett, és az anyagraktárba bevételezte Kis Tamás raktáros. Ebből az anyagból a következő napon a raktár kiadott Fekete Levente utalványozására 600 kg mennyiséget „711/A” jelű költségviselőre elszámolhatóan. Az anyag a 32145 azonosítószámot viselő fehér műanyagszövet.

Csak a Bevételezési bizonylaton szereplő információk	Mindkét bizonylaton szereplő információk	Csak a Kiadási bizonylaton szereplő információk
650 kg*	32145 azonosítószámot viselő fehér műanyagszövet	600 kg*
2009. szeptember 23.	820 Ft/kg egységár	2009. szeptember 24.
Műanyag Kft. Budapest	Kis Tamás raktáros	711/A költségviselőre
---	---	Fekete Levente utalványozó

3 x 1 p

3 x 1 p

4 x 1 p

* helyette áfa nélküli összeg is elfogadható

2. feladat

8 pont

A vállalkozás tárgyidőszaki anyagbeszerzéseinek alapadatai:

Gazdasági esemény	Mennyiség (kg)	Egységár (Ft/kg)
1. beszerzés	650	820,-
2. beszerzés	600	840,-
1. felhasználás	1 000	
3. beszerzés	550	800,-
4. beszerzés	900	780,-
2. felhasználás	1 000	
5. beszerzés	500	795
3. felhasználás	1 000	

Számítsa ki a három anyagfelhasználás és az időszak végi záró anyagkészlet értékét a csúsztatott átlagár módszerével!

Átlagár az 1. felhasználás előtt: $(650 \times 820 + 600 \times 840) : 1250 = 829,6$ Ft/kg

1. felhasználás értéke: $1\ 000 \text{ kg} \times 829,6 \text{ Ft/kg} = 829\ 600$ Ft

és készleten maradt: $250 \times 829,6 = 207\ 400$ Ft

2 pont

Átlagár a 2. felhasználás előtt: $(250 \times 829,6 + 550 \times 800 + 900 \times 780) : 1700 = 793,76$ Ft/kg
2. felhasználás értéke: $1\ 000$ kg \times $793,76$ Ft/kg = $793\ 760$ Ft 3 pont
és készleten maradt: $700 \times 793,76 = 555\ 632$ Ft

Átlagár a 3. felhasználás előtt: $(700 \times 793,76 + 500 \times 795) : 1200 = 794,28$ Ft/kg
3. felhasználás értéke: $1\ 000$ kg \times $794,28$ Ft/kg = $794\ 280$ Ft 2 pont
és zárókészleten maradt: $200 \times 794,28 = 158\ 856$ Ft
1 pont

A pontok az átlagár számítását értékelik, de csak a mennyiséggel való szorzás után adhatók.
Továbbvitt számítási hiba esetén a logikailag helyes megoldásra a pont megadható.
Szabályosan elvégzett kerekítés utáni átlagárak is teljes értékű megoldásnak számítanak.

3. feladat 4 pont

Az előző feladat adatai alapján határozza meg FIFO módszerrel is

a) a 2. felhasználás értékét!

A 2. felhasználás értéke FIFO módszerrel: $250 \times 840 + 550 \times 800 + 200 \times 780 = 806\ 000$ Ft
1 + 1 + 1 = 3 pont

b) az időszak végi zárókészlet értékét!

A zárókészlet FIFO értékei: 200 kg \times 795 Ft/kg = $159\ 000$ Ft 1 pont

4. feladat 8 pont

Számítsa ki a 2008. évi értékcsökkenési leírás összegeket eszközfajtánként!

A számítások eredményei alapján határozza meg a kiemelt fordulónapi Mérleg és Eredménykimutatás sor értékeit!

Vállalkozás tárgyi eszközei a következők:

Ingtatlanok bekerülési (bruttó) értéke $13\ 600\ 000$ Ft 10 évre tervezett használattal, lineáris leírással és $1\ 600\ 000$ Ft tervezett maradványértékkel.

Gépek bekerülési (bruttó) értéke $8\ 200\ 000$ Ft, $64\ 000$ gépóra teljesítményre tervezve maradványérték nélküli leírással.

Valamennyi tárgyi eszköz használatba vételi ideje 2008. május 1., a gépek tárgyévi dokumentált teljesítménye $3\ 200$ gépóra.

Számítások:

$$(13\ 600\ 000 - 1\ 600\ 000) \times 0,1 / 12 \times 8 = 800\ 000 \text{ Ft}$$

vagy:

$$(13\ 600\ 000 - 1\ 600\ 000) / 10 = 1\ 200\ 000 \text{ Ft/év,}$$

$$1\ 200\ 000 / 12 = 100\ 000 \text{ Ft}$$

$$8 \text{ hónapra } 8 \times 100\ 000 \text{ Ft} = 800\ 000 \text{ Ft} \quad 1 + 1 + 1 = 3 \text{ pont}$$

$$8\ 200\ 000 / 64\ 000 \times 3\ 200 = 410\ 000 \text{ Ft} \quad 1 + 1 = 2 \text{ pont}$$

Mérleg, 2008. december 31.

Ingtalanok: $13\,600\,000 - 800\,000 = 12\,800\,000$ Ft. 1 pont

Műszaki gépek, berendezések: $8\,200\,000 - 410\,000 = 7\,790\,000$ Ft 1 pont

Eredménykimutatás, 2008. december 31.

Értékcsökkenési leírás: $800\,000 + 410\,000 = 1\,210\,000$ Ft 1 pont

5. feladat **5 pont**

2008 évi személyi jövedelemadó mértékek	
0 - 1 700 000 Ft	jövedelemig 18%
1 700 001 Ft-tól	306 000 Ft és az 1 700 000 Ft-on felüli rész 36%-a

forrás: www.apeh.hu

Számítsa ki Kiválasztott Elemér 2008. évi személyi jövedelemadó elszámolási kötelezettségét 2009 áprilisában a következő alapadatok alapján:

Éves összes adóköteles jövedelem: 8 200 000 Ft.

Év közben a kifizető által levont és befizetett adóelőleg igazolások alapján 2 500 000 Ft.

Igénybe vehető adókedvezmények összege: 230 000 Ft.

Mellékszámítások:

Számított adó:

$306\,000 + (8\,200\,000 - 1\,700\,000) \times 0,36 = 306\,000 + 2\,340\,000 = 2\,646\,000$ Ft 2 pont

Számított adó – Adókedvezmények: $2\,646\,000 - 230\,000 = 2\,416\,000$ Ft 1 pont

Visszaigényelhető adóelőleg: $2\,500\,000 - 2\,416\,000 = 84\,000$ Ft 1 pont

2008. évi személyi jövedelemadó elszámolási kötelezettség:

visszaigényelhető 84 000 Ft

A 2008. évi személyi jövedelemadó bevallás határideje: 2009. május 20. ... 1 pont

6. feladat **15 pont**

Könyvelje el idősorosan a mellékelt naplóban a következő gazdasági eseményeket!

1. Alapanyag beszerzése szállítói számla szerint, 650 kg 820 Ft/kg + 25% általános forgalmi adó.
2. Készpénzes bérfizetéshez pénzfelvét pénztári bizonylat szerint 2 400 000 Ft.
3. Pénztárból bérfizetés.
4. Bérfizetés dolgozói folyószámlára utalással 1 600 000 Ft bankbizonylat szerint.
Megérkezett a bank számlakivonata a pénzfelvétről is.
5. Késztermék értékesítése vevőnek, eladási ár 5 000 000 Ft + 25% általános forgalmi adó.
Az eladott késztermékek tényleges önköltségen számított készletcsökkenési értéke 4 100 000 Ft.

-
6. A késztermék-értékesítés során jelentkező minőségi reklamáció miatt 10% engedményt adunk a vevőnek. Erről a helyesbítő számla elkészült.
 7. Termelési célú gépbeszerzés beruházási szállító számla szerint 10 000 000 Ft + 25% általános forgalmi adó.
 8. Alapanyag-felhasználás értéke a raktári kiadási bizonylat szerint 481 000 Ft.
 9. Rendeltetésszerűen használt termelési célú gépekre elszámolt havi terv szerinti értékcsökkenés összege 560 000 Ft.

Napló, 2009. március hó

Sor- szám	T szla. száma	Tartozik számla neve	K szla. száma	Követel számla neve	Szöveg	Tartozik összeg	Követel összeg
1.	21.	Alapanyagok	454.	Szállítók	Beszerezés számla szerint	533 000	533 000
	466.	Előzetesen felszámított általános forgalmi adó	454.	Szállítók	Beszerezés áfa	133 250	133 250
2.	381.	Pénztár	389.	Átvezetési számla	Készpénzfelvétel pénztárbizonylat szerint	2 400 000	2 400 000
3.	471.	Jövedelemelszámolás	381.	Pénztár	Bérfizetés pénztárból	2 400 000	2 400 000
4.	471.	Jövedelemelszámolás	384.	Elszámolási betét	Bérfizetés banki átutalással	1 600 000	1 600 000
	389.	Átvezetési számla	384.	Elszámolási betét	Bankértécsítés a pénzfelvétről	2 400 000	2 400 000
5.	31.	Vevők	91.	Értékesítés nettó árbevétele	Értékesítés eladási ár	5 000 000	5 000 000
	31.	Vevők	467.	Fizetendő általános forgalmi adó	Áfa értékesítés után	1 250 000	1 250 000
581.		Saját termelésű készletek állományváltozása	25.	Késztermékek	Értékesítés készletcsökkenés	4 100 000	4 100 000
6.	91.	Értékesítés nettó árbevétele	31.	Vevők	Engedmény eladási árból	500 000	500 000
	467.	Fizetendő általános forgalmi adó	31.	Vevők	Engedmény áfa	125 000	125 000
7.	16.	Beruházások	455.	Beruházási szállító	Gépbeszerezés számla szerint	10 000 000	10 000 000
	466.	Előzetesen felszámított általános forgalmi adó	455.	Beruházási szállító	Beszerezés áfa	2 500 000	2 500 000
8.	51.	Anyagköltség	21.	Alapanyagok	Felhasználás termeléshez	481 000	481 000
9.	57.	Értécsökkenési leírás	139.	Műszaki gépek terv szerinti értécsökkenése	Terv szerinti értécsökkenés	560 000	560 000

Minden sor 1 pont, összesen 15 pont. Csak a pontos számlakijelölés valamint helyes összeg esetén adható pont.